

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

GAEC 2 MEO

zahájení fyzických kontrol

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Kontrola podmíněnosti - Cross Compliance

Pojem Cross Compliance lze definovat následujícím způsobem:

- jedná se o podmínění poskytování finančních podpor dodržováním vybraných legislativních předpisů a standardů

Evropské právní předpisy

- **nařízení Rady (ES) č. 73/2009** - stanovuje společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky
- **nařízení Komise (ES) č. 1122/2009** - stanovuje prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o podmíněnost, modulaci a integrovaný administrativní a kontrolní systém v rámci režimu přímých podpor

Národní právní předpisy

- **nařízení vlády č. 479/2009 Sb.** - stanovuje důsledky porušení podmíněnosti poskytování některých podpor

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

GAEC

Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC)

jsou součástí Kontroly podmíněnosti a zajišťují zemědělské hospodaření ve shodě s ochranou životního prostředí v souvislosti se zachováním kvality půdy, minimální úrovní péče a ochrany vody a hospodaření s ní. Jsou definovány v nařízeních vlády jednotlivých dotačních titulů a jejich dodržování je pro zemědělce v České republice povinné od roku 2004.

- hospodaření v souladu se standardy GAEC je jednou z podmínek poskytnutí plné výše přímých plateb, některých podpor z osy II Programu rozvoje venkova, některých zvláštních podpor a některých podpor společné organizace trhu s vínem.
- standardy GAEC individuálně definují členské země Evropské unie na základě rámce stanoveného v příloze č. III nařízení Rady (ES) č. 73/2009.

Nařízení Rady (ES) č. 73/2009

PŘÍLOHA III

Dobry zemědělský a environmentální stav podle článku 6

Téma	Povinné standardy	Nepovinné standardy
Eroze půdy: Ochránit půdu pomocí vhodných opatření	— Minimální pokryv půdy — Minimální úroveň obhospodařování půdy odrážející specifické místní podmínky	— Zadržovací terasy
Organické složky půdy: Zachovat úroveň organických složek půdy pomocí vhodných praktik	— Obdělávání orné půdy se strništěm	— Standardy pro střídání plodin
Struktura půdy: Zachovat strukturu půdy pomocí vhodných opatření		— Používání vhodných strojů
Minimální úroveň péče: Zajistit minimální úroveň péče a zabránit zhoršení stanovišť	— Zachování krajinných prvků, včetně případných mezí, rybníků, příkopů, stromořadí, ve skupině nebo zvlášť, a hranic polí	— Minimální míra intenzity chovu nebo vhodné režimy — Vytvoření nebo zachování stanovišť
	— Zabránění šíření nežádoucí vegetace na zemědělskou půdu — Ochrana stálých pastvin	— Zákaz klučení olivovníků — Udržování olivových hájů a vlnic v dobrých vegetačních podmínkách
Ochrana vody a hospodaření s ní: Chránit vodu před znečištěním a zabránit jejímu povrchovému stékání a hospodárně ji využívat	— Zřízení ochranných pásem podél vodních toků (!), — V případech, kdy využití vody k zavlažování podléhá schválení, dodržování schvalovacích postupů	

(!) Pozn.: Ochranná pásma dobrého zemědělského a environmentálního stavu musí jak uvnitř, tak vně ohrožených oblastí vymezených v souladu s čl. 3 odst. 2 směrnice 91/676/EHS, splňovat alespoň požadavky týkající se podmínek pro používání hnojiv v blízkosti vodních toků podle bodu A4 přílohy II směrnice 91/676/EHS.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Četnost porušení za jednotlivé standardy GAEC/2011

dozorová organizace	požadavek		s porušením KONTROLA ŘÁDNÁ	s porušením KONTROLA MIMOŘÁDNÁ	CELKEM
SZIF	GAEC 1	sklonitost nad 7°	0	0	0
	GAEC 2	SEO, MEO půdy	8	18	26
	GAEC 3	organické složky	1	0	1
	GAEC 4	nepálení rostlinných zbytků	0	5	5
	GAEC 5	zaplavená půda	0	0	0
	GAEC 6	KP	1	4	5
	GAEC 7	invazní rostliny	0	1	1
	GAEC 8	rozorání TP	11	53	64
	GAEC 9	péče o TP	7	10	17
	GAEC 10	povolení nakládání s vodami	0	0	0

Standard GAEC 2

Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy (LPIS) jako půda:

- **silně erozně ohrožená (SEO)**, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice. Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin.
- **mírně erozně ohrožená (MEO)**, zajistí, že širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím půdoochranných technologií.

GAEC 2 - MEO

- v České republice je od 1. ledna 2012 uplatňováno 11 standardů GAEC
- rozšíření standardu GAEC 2 s účinností od 1. července 2011 na mírně erozně ohrožené půdy (MEO)
- 1. 7. 2011 (platnost novelizovaného znění standardu) do konce roku 2011 bylo zabezpečeno náběhové období, ve kterém SZIF plnění standardu nekontroloval a nesankcionoval

Obecné půdoochranné technologie pro GAEC 2 MEO

pěstování širokořádkových plodin

- **bezorebné setí / sázení** - technologie přímého setí do nezpracované půdy
- **setí / sázení do mulče**
- **setí / sázení do mělké podmítky**
- **setí / sázení do ochranné plodiny**
např. do vymrzající meziplodiny - svazenka vratičolistá, hořčice bílá
- **důlkování**

Při použití výše uvedených půdoochranných technologií je nezbytné dodržet podmínku minimální pokryvnosti půdy rostlinnými zbytky:

- v případě mírně erozně ohrožených (MEO) půd platí podmínka dodržení stanovené **min. 20%** pokryvnosti půdy rostlinnými zbytky při zakládání porostů širokořádkových plodin, přičemž **do 30. června** musí být zachována ještě **min. 10%** pokryvnost půdy rostlinnými zbytky a **po 1. červenci** musí být vizuálně prokazatelné, že při zakládání porostu byla použita obecná půdoochranná technologie.

Specifické půdoochranné technologie pro GAEC 2 MEO

pěstování širokořádkových plodin

Kromě obecných půdoochranných technologií vyhovujících na MEO půdách mohou zemědělci využívat při zakládání porostů širokořádkových plodin **pouze na MEO** půdách i následující specifické půdoochranné technologie.

- přerušovací pásy
- zasakovací pásy
- osetí souvratí
- setí / sázení po vrstevnici
- odkameňování

Jako přerušovací pás, zasakovací pás a souvrať pro účely plnění podmínek GAEC 2 nelze použít biopás založený s dotací v rámci AEO EAFRD.

Specifické půdoochranné technologie pro GAEC 2 MEO

pěstování širokořádkových plodin

- Od roku 2013 bude platná specifická PT – podrývání u cukrovky
- SZIF vytvořil vzor pro žadatele, ti jen musí odevzdat na SZIF prostřednictvím AZV do 15. 10. 2012

Technologie pro GAEC 2 MEO

Pěstování hlavní plodiny s podsevem

pěstování širokořádkových plodin

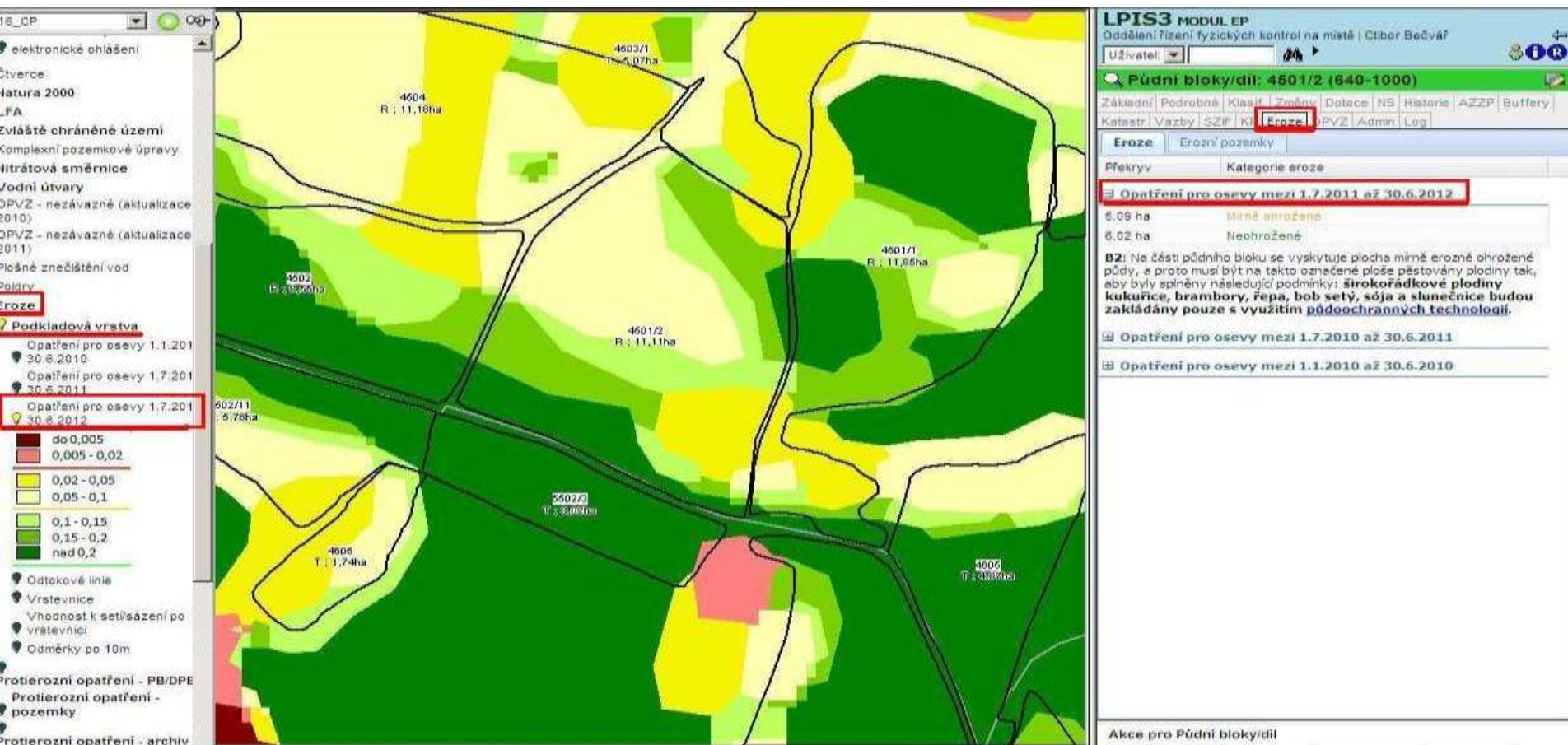
Pěstování s podsevem

na MEO plochách mohou být s podsevem zakládány porosty širokořádkových plodin, a to s podsevem jiné než širokořádkové plodiny setým nejpozději společně s hlavní plodinou

Přítomnost erozně ohrožených ploch na PB/DPB zobrazuje vrstva erozní ohroženosti.

zobrazení v LPIS pomocí: záložky eroze - pro konkrétní PB/DPB

The screenshot displays the LPIS3 MODUL EP interface. On the left, a navigation menu includes options like 'Podkladová vrstva' and 'Opatření pro osevy 1.7.2012'. The central map shows a color-coded erosion risk assessment for various plots, with a legend on the left indicating risk levels from 'do 0,005' (dark red) to 'nad 0,2' (dark green). On the right, a detailed view for plot '4601/2' is shown, including a table of measures and a text box with specific agricultural requirements.

LPIS3 MODUL EP
Oddělení řízení fyzických kontrol na místě | Ctibor Bečvář

Uživatel: []

Půdní bloky/díl: 4601/2 (640-1000)

Základní | Podrobná | Klasif. | Změny | Dotace | NS | Historie | AZPP | Buffery | Katastr | Vazby | SZP | KI | **Eroze** | DPVZ | Admin | Log

Eroze | Erozní pozemky

Překryv	Kategorie eroze
6.09 ha	Mírně ohrožené
6.02 ha	Neohrožené

B2: Na části půdního bloku se vyskytuje plocha mírně erozně ohrožené půdy, a proto musí být na takto označené ploše pěstovány plodiny tak, aby byly splněny následující podmínky: **širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím půdochranných technologií.**

[-] Opatření pro osevy mezi 1.7.2011 až 30.6.2012

[+] Opatření pro osevy mezi 1.7.2010 až 30.6.2011

[+] Opatření pro osevy mezi 1.1.2010 až 30.6.2010

Akce pro Půdní bloky/díl

Zemědělec má možnost si v LPIS kromě zobrazení každého půdního bloku samostatně, vyexportovat i **informativní výpis** pro všechny PB/DPB přes záložku „Tisky“ a odrážku „**Erozní ohroženost PB/DPB**“.

Výpis obsahuje kompletní informace o tom, jaké půdoochranné technologie může použít na PB/DPB, a taktéž další podkladové informace k půdním blokům jako jsou:

- **průměrná sklonitost**
- **největší délka odtokové linie**
- **výměry jednotlivých kategorií erozní ohroženosti**
- **uplatňovaná opatření důležitá pro splnění definovaného managementu**
- **samotnou realizaci předepsaných specifických půdoochranných technologií**

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. č.	Čtverec	Kód bloku/dílu	Kultura	Průměrná sklonitost [°]	Kategorie PB/DPB z hlediska vhodnosti k použití PT setí/sázení po vrstevnici ¹⁾	Největší délka odtokové linie [m]	Celková výměra bloku [ha]	Pro osevy v období 01.07.2011 - 30.06.2012				
								Vým. silně ohrožené půdy [ha]	Vým. mírně ohrožené půdy [ha]	Výměra neohrožené půdy [ha]	Uplatňované opatření ²⁾	Specifické půdoochranné techn. MEO ³⁾
A	B	C	D	E	F	G	H	I	O	P	Q	R
1	690-0990	4901/1	R	4,30	nehodné	78,95	3,49	0,12	0,11	3,26	A2B2	P2,Z0,S0,V4,K
2	690-0990	2201/1	R	5,70	rizikové	172,41	4,22	0,37	1,30	2,55	A2B2	P3,Z0,S0,V4,K
3	690-0990	3108/4	R	2,40	rizikové	511,00	17,36	0,46	2,03	14,87	A2B2	P1,Z0,S0,V4,K
4	690-0990	3203/1	R	4,30	rizikové	404,23	13,79	0,53	1,82	11,44	A2B2	P2,Z0,S0,V4,K
5	690-0990	3111/6	R	3,40	-	-	5,48	0,38	0,00	5,10	A2	-
6	690-0990	2902/2	R	3,50	rizikové	337,78	14,94	0,00	1,55	13,39	B2	P2,Z0,S0,V4,K

Přehodnocení erozně ohrožených půd

- V letošním roce byly vypořádány všechny žádosti zemědělců podané do 30. dubna. Kladně vyřízené žádosti byly pak zahrnuty do pravidelné aktualizace předmětné vrstvy LPIS k 1. červenci t. r.
- V současné době odbor přímých plateb nemá uzavřen smluvní vztah s VÚMOP, v. v. i. , ani nedisponuje volnými finančními prostředky pro zajištění kontinuálního procesu vyřizování žádostí o revize
- Tato problematika je však pro svou nepopiratelnou důležitost intenzivně řešena. Do té doby je však nutné proces žádost o přehodnocení erozní ohroženosti pozastavit.

GAEC 2 (MEO) – kontrola na místě

Na plochách půdních bloků, označených jako mírně erozně ohrožené, je od roku 2012 kontrolováno:

- **zda byly porosty širokořádkových plodin založeny na MEO s využitím buďto obecných a nebo specifických půdoochranných technologií**
- **od 1. ledna do 31. srpna 2012 SZIF při kontrolách na místě zjistil 35 porušení na MEO**
- v případě využití **obecných PT** při zakládání širokořádkových plodin na MEO bude hodnoceno ponechání dostatečného množství (pokryvnost povrchu půdy) rostlinných zbytků na pozemku pomocí kontrolních snímků, tzv. etalonů
- v případě využití **specifických PT** bude hodnoceno, zda byla **dodržena**:
 - ✓ šíře pásu, souvratě (min. 12 m)
 - ✓ protnutí všech odtokových linií zasahujících do plochy MEO
 - ✓ dodržení max. nepřerušené délky odtokových linií podle průměrné sklonitosti PB
 - ✓ odchylka směru řádků porostu od vrstevnice (do 30 °)
 - ✓ realizace technologie odkameňování
- pokud budou pěstovány širokořádkové plodiny na MEO **bez použití jakékoliv PT** bude kontrolováno, zda byl proveden podsev jiné než širokořádkové plodiny

GAEC 2 MEO hodnotící tabulka

- hodnotící tabulka pro GAEC 2 je nastavená současně pro SEO i MEO plochy dohromady
- byla schválena na MV CC dne 29. 3. 2012
- je platná pro rok 2012 a je publikována v Průvodci zemědělce kontrolou podmíněnosti, který je k dispozici v elektronické podobě na webových stránkách MZe od května 2012
- tabulka k prohlédnutí nebo stažení na webových stránkách MZe (dotace – kontrola podmíněnosti CC – dokumenty ke stažení rok 2012)

PŘERUŠOVACÍ PÁSY

Pás jiné než širokořádkové plodiny o minimální šířce 12 m bude založen na ploše MEO, nebo na ploše souvislé plochy plodiny zasahující na plochu MEO, nebo na ploše PB/DPB tak, aby max. nepřerušovaná délka odtokové linie byla (měřeno proti směru odtokové linie od hranice PB/DPB):

- na PB/DPB o prům. sklonitosti do 3° včetně max. 300 m
- na PB/DPB o prům. sklonitosti 3 – 5° včetně max. 250 m
- na PB/DPB o prům. sklonitosti nad 5° max. 200 m

Zároveň platí, že tento pás je **založen minimálně tak, že protíná všechny odtokové linie** povrchové vody vyznačené v LPIS v rámci příslušného PB/DPB, **které zasahují do plochy MEO.**

V případech, ve kterých šířka plochy MEO, popřípadě souvislé plochy plodiny zasahující do plochy MEO je užší než stanovená vzdálenost mezi pásy, bude založen minimálně jeden přerušovací pás.

Jako přerušovací pás pro účely plnění podmínek GAEC 2 nelze použít biopás založený s dotací v rámci AEO EAFRD.

Pás jiné než širokořádkové plodiny o minimální šířce 12 m bude založen na spodní hranici PB/DPB, nebo na spodní hranici souvislé plochy plodiny zasahující na plochu MEO, nebo na spodní hranici plochy MEO, a to **minimálně tak, aby tento pás v místě svého založení protínal všechny odtokové linie** povrchové vody vyznačené v LPIS v rámci příslušného PB/DPB, které zasahují do plochy MEO.

V případě PB/DPB větších než 35 ha platí, že pokud **souvislá délka odtokové linie** povrchové vody vyznačené v LPIS **přesahuje** od zasakovacího pásu aplikovaného na hranici PB/DPB, nebo na hranici souvislé plochy plodiny zasahující na plochu MEO k horní hranici vyznačené plochy MEO (měřeno proti směru odtokové linie od horní hrany zasakovacího pásu):

- 300 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti do 3° včetně
- 250 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti 3 - 5° včetně
- 200 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti nad 5°

je kromě zasakovacího pásu **nutné realizovat i půdoochrannou technologii přerušovacích pásů**. Na vzdálenosti pásů se aplikují vzdálenosti z půdoochranné technologie přerušovacích pásů.

Jako zasakovací pás pro účely plnění podmínek GAEC 2 nelze použít biopás založený s dotací v rámci AEO EAFRD.

Souvrát osetá jinou než širokořádkovou plodinou o minimální šířce 12 m bude založena na hranici PB/DPB nebo na hranici souvislé plochy plodiny zasahující na plochu MEO, a to minimálně tak, aby tato souvrát v místě svého založení protínala všechny odtokové linie povrchové vody vyznačené v LPIS v rámci příslušného PB/DPB, které zasahují do plochy MEO.

V případě PB/DPB větších než 35 ha platí, že pokud souvislá délka odtokové linie povrchové vody vyznačené v LPIS přesahuje od souvratě k horní hranici vyznačené plochy MEO (měřeno proti směru odtokové linie od horní hrany souvratě):

- 300 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti do 3° včetně
- 250 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti 3 - 5° včetně
- 200 metrů na PB/DPB o prům. sklonitosti nad 5°

je kromě osetí souvratí **nutné realizovat i půdoochrannou technologii přerušovacích pásů**. Na vzdálenosti pásů se aplikují vzdálenosti z půdoochranné technologie přerušovacích pásů.

Jako souvrát pro účely plnění podmínek GAEC 2 nelze použít biopás založený s dotací v rámci AEO EAFRD.

Na PB/DPB s velikostí přes 35 ha nelze realizovat jako jedinou půdoochrannou technologii setí/sázení po vrstevnici. Půdoochrannou technologii setí/sázení po vrstevnici lze použít, avšak nebude ze strany SZIF považována za splnění podmínky GAEC 2 – MEO a také nebude kontrolována.

Tuto půdoochrannou technologii lze realizovat pouze na PB/DPB do velikosti 35 ha. Řádky porostu budou vedeny ve směru vrstevnic, přičemž tolerovaná bude odchylka od vrstevnice do 30°.

U PB/DPB do 35 ha včetně jsou v LPIS uvedeny kategorie vhodnosti těchto PB/DPB k použití půdoochranné technologie setí/sázení po vrstevnici.

SETÍ/SÁZENÍ PO VRSTEVNICI

Vhodnost PB/DPB pro PT setí/sázení po vrstevnici je určena „jednosměrností“ svahu. Podle expozice svahu se plochy třídí zpravidla do čtyř nebo osmi hlavních kvadrantů směrové růžice. Expozicí plochy pak rozumíme úhel mezi normálou k ní a směrem, vůči němuž expozici uvažujeme, např. vůči slunečním paprskům.

Expozice svahu je závislá na jeho orientaci a sklonu. Měříme ji buď přímo v terénu, nebo nejčastěji na mapách a digitálních modelech terénu. Expozice se vyjadřuje ve stupních ve směru hodinových ručiček od 0 (sever) až 360 (opět na sever).

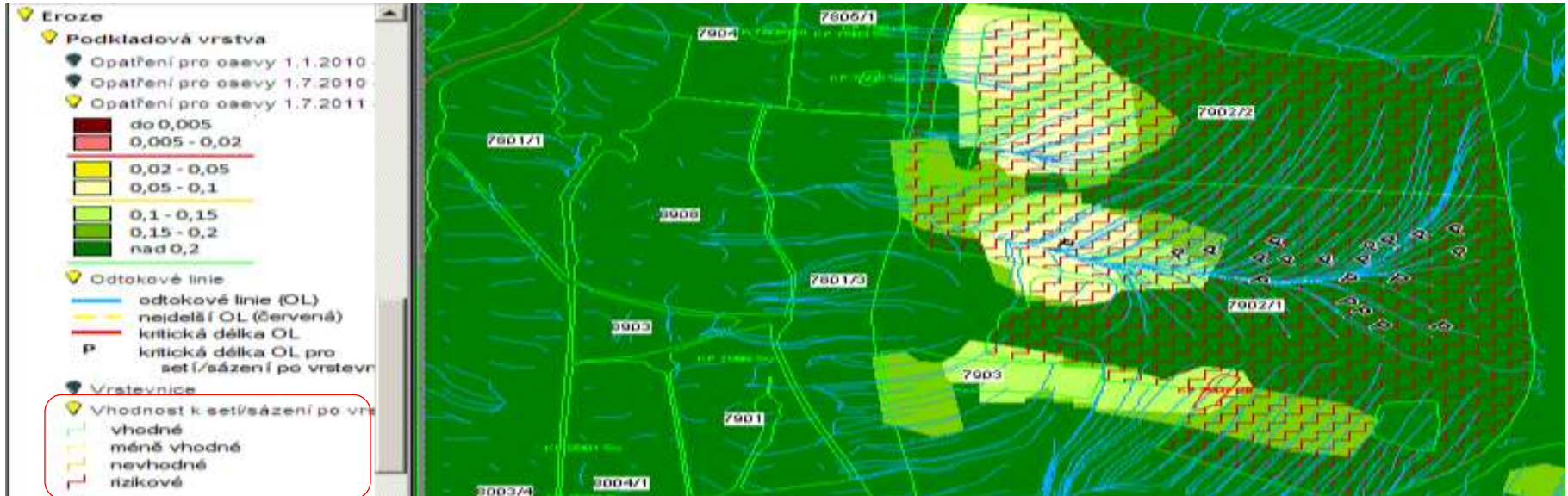
Na základě provedených testů byly PB/DPB s plochou MEO rozděleny dle rozsahu expozice na 4 kategorie vhodnosti:

Rozsah expozice svahu	Kategorie vhodnosti PB/DPB	Míra rizika porušení GAEC 2 - MEO
do 70°	vhodné	velmi nízké riziko porušení
70 - 110°	méně vhodné	nízké riziko porušení
110 - 140°	nevhodné	střední riziko porušení
nad 140°	rizikové	vysoké riziko porušení

SETÍ/SÁZENÍ PO VRSTEVNICI

V případě, že je na OL vedené v LPIS vyznačena značka přerušovacího pásu při setí/sázení po vrstevnici, je tato půdoochranná technologie pro PB/DPB do 35 ha včetně nedostatečná. Je nutné realizovat i půdoochrannou technologii přerušovacích pásů, a to tak, aby max. nepřerušovaná délka odtokové linie byla:

- na PB/DPB o prům. sklonitosti do 3° včetně max. 600 m
- na PB/DPB o prům. sklonitosti 3 – 5° včetně max. 500 m
- na PB/DPB o prům. sklonitosti nad 5° max. 400 m

ODKAMEŇOVÁNÍ

Půdoochranná technologie, kterou tvoří následující operace: rýhování, separace hrud a kamene, sázení do odkameněné půdy. Současně platí, že mezi jednotlivými dvojřádky je prostor, kam byly separátorem uloženy kameny a hroudy, které mohou tvořit drenážní vrstvu.

Kontrola GAEC ROZSAH

SE URČUJE ZEJMÉNA S PŘIHLÉDNUTÍM K TOMU, ZDA MÁ PORUŠENÍ DALEKOSÁHLÝ DOPAD NEBO ZDA SE OMEZUJE NA SAMOTNÉ HOSPODÁŘSTVÍ.

HODNOTÍ SE VE TŘECH STUPNÍCH: *malý, střední, velký*

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Kontrola GAEC ZÁVAŽNOST

HODNOTÍ SE, JAK VÝZNAMNÉ JSOU DŮSLEDKY DANÉHO PORUŠENÍ S OHLEDEM NA CÍLE KONTROLOVATELNÉHO POŽADAVKU ČI SMĚRNICE NEBO NAŘÍZENÍ.

HODNOTÍ SE VE TŘECH STUPNÍCH: *malý, střední, velký*

Vyhodnocení výsledku kontroly GAEC

<i>zisk bodů z maximálního možného porušení</i>	<i>celková míra porušení kontrolovatelného standardu GAEC</i>
do 10% včetně	zanedbatelné porušení
vyšší než 10% do 40% včetně	malé porušení
vyšší než 40% do 80% včetně	střední porušení
nad 80%	velké porušení

<i>celková míra porušení s kontrolovatelného standardu GAEC</i>	<i>procentuální snížení</i>
zanedbatelné porušení	0 %
malé porušení	1 %
střední porušení	3 %
velké porušení	5 %